

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at

at <http://books.google.com>

OS. 43 F. 3
~~S. H. 4~~

*Presented to
the*

Emory Institution

*by
W. Stokes Esq.
1882.*

वागीशद्याः सुमनसः सर्वार्थानामुपक्रमे ।
 यं नत्वा कृतकृत्याः स्युस्तं नमामि गजाननम् ॥ १ ॥
 युक्तिं मानवतीं विदग्धिरधृतिर्भेदे विशेषार्थभा-
 गाभोहः क्रमकृत्ययुक्तिनिपुणः स्थाप्यातिदेशोचति ।
 नित्यस्फूर्त्यधिकारवान्गतसदाबाधः स्वतन्त्रेश्वरो
 जागति श्रुतिमत्प्रसङ्गचरितः श्रीबुद्धणश्चापतिः ॥ २ ॥
 यद्वत्प्रतिपाद्यते प्रगुणयत्तत्पञ्चमूर्तिप्रभां
 तत्तत्स्थितिमूर्तिमाकलयति श्रीबुद्धणश्चापतिः ।
 विद्यातीर्थमुनिस्तदात्मनि लसन्मूर्तिस्त्वनुयाहिका
 तेनास्य स्तगुणैरखण्डितपदं सार्वज्ञमुद्योतते ॥ ३ ॥
 इन्द्रस्याङ्गिरसो नलस्य सुमतिः शिष्यस्य मेधातिथि-
 धीम्यो धर्मसुतस्य वैद्यनृपतेः स्वौजा निमैर्गौतमिः ।
 प्रत्यग्दृष्टिरुन्वतीसहचरो रामस्य पुण्यात्मनो
 यद्वत्तस्य विभोर्भूक्तुलगुरुमेन्वी तथा माधवः ॥ ४ ॥
 स खलु प्राज्ञजीवानुः सर्वशास्त्रविशारदः ।
 अकरोज्जैमिनिमते न्यायमालां गरीयसीम् ॥ ५ ॥
 तां प्रशस्य सभामध्ये वीरश्रीबुद्धभूषतिः ।
 कुरु विस्तरमस्यास्त्वमिति माधवमादिशत् ॥ ६ ॥

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाप्यत्र विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादित्त्वरूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादाप्तेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामाप्तेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदाप्तेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आप्तेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्व्याप्तेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चाप्तेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आप्तेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमपि बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मन्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मन्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चापवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादित्स्तरूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्तम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मन्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मन्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्वम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आस्ताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिकाव्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिकाव्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिकाव्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादाप्तेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामाप्तेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदाप्तेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आप्तेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्व्याप्तेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चाप्तेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आप्तेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्वम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ षाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आस्ताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादित्त्वरूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ षाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादित्स्तरूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्वयं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतद्व्यञ्जस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्वम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ षाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आस्ताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादित्त्वरूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमपि बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मन्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आस्ताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमपि बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मन्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मन्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मन्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चापवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादित्त्वरूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमपि बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ षाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मन्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मन्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मन्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मन्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादित्स्तरूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमपि बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मन्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मन्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चापवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चापवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चापवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमपि बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादित्स्तरूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसुद्रूपं भ्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मन्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आस्ताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमपि बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मन्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादित्त्वरूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मन्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मन्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ षाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादित्त्वरूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्वम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिस्तद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादाप्तेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामाप्तेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदाप्तेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आप्तेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्व्याप्तेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चाप्तेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आप्तेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टाकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसूत्रद्रूपं ध्रौवमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्वम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आचताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽ नुवादो ऽ चाथवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थेवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाचक्षते । जामि वा एतच्छब्दस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽ जामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

यागानुवादेन द्रव्यदेवतालक्षणगुणविधायकानीति चेत् । न । तथा सत्येकेन वाक्येनानेकगुणविध्यसंभवात् । प्रतिगुणं पृथग्विधौ विध्यावृत्तिः प्रसज्येत । आप्तेयादिवाक्यानां विधायकत्वे तु विशिष्टविधित्वाच्चास्ति विध्यावृत्तिदोषः । तस्मादापेयादिवाक्यविहितानां विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥ किं चानुवादत्वमनभ्युपगम्य कर्मान्तरविधिं वदतः प्रयाजादीनामापेयादीनां च गुणप्रधानभावो न सिध्येत् । तथा हि समिधो यजति । आधारमाधारयतीत्यादयः कालयोगरहिताः केचिद्विधय आच्यताः । यदापेयो ऽ ष्टकपालो ऽ मावास्यायां च पौर्णमास्यां चेत्यादयः कालयुक्ता अपरे । तेषामुभयेषां प्रकृतत्वाद्दर्शपूर्णमासाभ्यां स्वर्गकामो यजेतेति वाक्येन सर्वेषां फलसंबन्धो बोधनीयः । दर्शपूर्णमासाभ्यामिति द्विवचनमप्य बहुवचनत्वेन परिणेतव्यम् । विद्वद्वाक्यविहिते द्वे कर्मान्तरे प्रयाजादय आपेयादयश्चेत्येतेषु द्वित्वासंभवात्सर्वेषां च फलसंबन्धे राजसूयगतेष्टिपशुसोमवत्समप्राधान्यात्प्रयाजादीनां गुणभावो न स्यात् । तदभावे चानङ्गत्वात्सौर्यादिविकृतिष्वापेयादीनामिवातिदेशो न स्यात् । अनुवादपक्षे तु चिकयोः कालयोगेन दर्शपूर्णमासश्चार्हत्वात्समुदायद्वित्वेन द्विवचनार्हत्वाच्चापेयादीनामेव फलसंबन्धेन प्राधान्यम् । प्रयाजादीनां तु गुणभाव इति न को ऽपि दोषः । तस्माद्विद्वद्वाक्यमनुवादकम् ॥

चतुर्थ्याधिकरणमारचयति ॥

उपांशुयाजमित्येषो ऽनुवादो ऽचायवा विधिः ।

विष्ण्वादिवाक्ये विस्पष्टविधेरस्यानुवादता ॥ ११ ॥

जामित्वोक्तेरन्तराल उपांशुगुणके विधौ ।

सत्यर्थवादो विष्ण्वादिसद्रूपं प्रौढमन्त्रतः ॥ १२ ॥

इदमाच्यते । जामि वा एतच्छस्त्रस्य क्रियते । यदन्वञ्चौ पुरोडाशवुपांशुयाजमन्तरा यजति । विष्णुरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । प्रजापतिरुपांशु यष्ट्यो ऽजामित्वाय । अमीषोमावुपांशु यष्ट्यावजामित्वायेति । तत्र विष्ण्वादिवाक्येषु विहितस्य यागव्यसमुदायस्यानुवाद इति चेत् ॥ मैवम् । आपेयामीषोमीयपुरोडाशद्वयनैरन्तर्यकृतस्य जामित्वदोषस्य वाक्योपक्रम उपन्यासात्पुरोडाशयोरन्तराले किञ्चिद्विधित्सितम् । न ह्यन्तरालगुणविशिष्टं विधेयं विष्ण्वादिवाक्येषु प्रतीयते ।

